

ABSTRAKT

Diplomová práce se věnuje prevenci šikany se zaměřením na žáky prvního stupně základní školy a charakter práce je teoreticko-výzkumný.

Teoretická část poskytuje hlubší pohled na problematiku šikany, objasňuje vztahy mezi jednotlivými aktéry a specifikuje projevy se zaměřením na druhy agrese u žáků. Dále poskytuje poznatky z vývojové psychologie dětí prvního stupně. Prevence šikany je rozdělena na část, kterou může realizovat pedagog na úrovni své třídy, a dále pak na úrovni školního vzdělávacího programu. V závěru teoretické části jsou popsány preventivní programy nabízené pro žáky prvního stupně a organizace, které poskytují primární prevenci šikany na školách.

Praktická část zahrnuje výzkum realizovaný pomocí „Spirály profesního rozvoje“ podle Korthagena. V rámci výzkumu byl realizován preventivní program „Kočičí zahrada“ ve druhých ročnících základní školy. Po realizaci proběhla podrobná reflexe, ve které byly posouzeny základní aspekty a navrženy alternativní možnosti pojetí programu. Na základě vyhodnocení vznikl nový program proti šikaně, který byl testován u stejně starých žáků na stejné škole. Při výzkumu byly použity metody pozorování, interview s třídními učitelkami i žáky a analýza produktů. Cílem výzkumu bylo vyhodnocení efektivity programu z pohledu vývojově přiměřených aktivit a forem práce. Byly formulovány znaky kvalitního preventivního programu a stanovena doporučení pro jeho tvorbu a realizaci.

KLÍČOVÁ SLOVA

Šikana, agrese, prevence, projev šikany, příčiny šikany, stádia šikany, charakteristika účastníků, diagnostika šikany, preventivní programy, primární škola